

© Shutterstock

Europees wettelijk kader voor voedings- en gezondheidsclaims van toepassing

Voedings- en gezondheidsclaims op het etiket en in reclameboodschappen zijn niet nieuw. Er is echter een toenemende bezorgdheid over de wildgroei en de geloofwaardigheid van dergelijke claims op allerlei voedingsmiddelen. Een geharmoniseerde wetgeving ter zake op Europees niveau drong zich op met het oog op de bescherming van de consument en van het vrije verkeer binnen de EU.

J. Hallaert, M. Sermeus

Departement Voedingsbeleid, Federatie Voedingsindustrie (FEVIA)

Voedingsbedrijven communiceren al lang en ook steeds vaker over de heilzame eigenschappen van voedingsmiddelen. Deze trend sluit aan bij de algemeen toenemende aandacht voor het aspect voeding en gezondheid. Gezien de groeiende prevalentie van obesitas, diabetes type 2, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten, beschouwt ook de Europese Unie het als een belangrijke opdracht om de

consument te helpen kiezen voor een gezonde voeding. Accurate, informatieve en duidelijk leesbare etiketten op voedingsmiddelen kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Onduidelijke en misleidende informatie kan daarentegen verwarrend werken en het wantrouwen in boodschappen omtrent gezonde voeding in de hand werken.

Een lange voorgeschiedenis

Om de consument te beschermen hebben de Europese instellingen reeds eind jaren zeventig wettelijke EU-regels uitgevaardigd voor de etikettering, de presentatie en de reclame voor levensmiddelen. Hierin wordt gesteld dat er aan levensmiddelen geen eigenschappen mogen worden toegeschreven betreffende het voorkomen, behandelen of genezen van een ziekte van de mens en dat er evenmin toespelingen mogen worden gemaakt op dergelijke eigenschappen.

Een aantal nationale overheden hebben hierbij aansluitend nog bijkomende wettelijke bepalingen ingesteld. In België werd in april 1980 het Koninklijk Besluit (KB) betreffende de reclame voor voedingsmiddelen uitgevaardigd waarin onder meer ook de volgende strenge en vergaande bepalingen zijn opgenomen (1).

- In reclame voor en etikettering van voedingsmiddelen is het verboden gebruik te maken van (a) namen van ziekten, namen of voorstellingen van ziektesymptomen en van zieke personen, (b) verwijzingen naar vermagering en (c) namen of afbeeldingen - zelfs gestileerd - van organen, het bloed, het bloedvatstelsel en het zenuwstelsel die betrekking hebben op de uitwerking van het voedingsmiddel daarop.
- In reclame voor en etikettering van voedingsmiddelen

SAMENVATTING

Sinds 1 juli 2007 is de Europese verordening 1924/2006 betreffende voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen van kracht. Deze wetgeving regelt en harmoniseert het gebruik van voedings- en gezondheidsclaims op Europees niveau en wil zo ook bijdragen tot de bescherming van de consument. Dankzij duidelijke, accurate en wetenschappelijk onderbouwde voedings- en gezondheidsclaims op etiketten en in reclameboodschappen zal de consument zijn voeding meer doordacht en gezondheidsbewust kunnen kiezen.

Met de invoering van deze nieuwe claimsverordening is echter niet alles in één keer geregeld en duidelijk. Er is de komende maanden en jaren nog veel werk aan de winkel betreffende de interpretatie en de implementatie van de verordening. Er moet bijvoorbeeld nog een definitie voor voedingsprofielen worden uitgewerkt en goedgekeurd (tegen 19 januari 2009) en een lijst van algemeen aanvaarde gezondheidsclaims worden opgesteld (tegen 31 januari 2010). Het dossier is dus nog volop in evolutie. Om voedingsbedrijven voldoende tijd te geven om hun communicatie (bv. etiketten, internetsites, informatiebrochures en reclames) aan te passen overeenkomstig de nieuwe Europese wetgeving zijn er verschillende overgangsmaatregelen voorzien.

is het verboden melding te maken van een effect van een voedingsmiddel op het metabolisme of op de gezondheid als het bewijs van deze bewering niet kan worden geleverd.

Verschillen in nationale wetgevingen zijn van invloed op het vrije verkeer van levensmiddelen en kunnen aanleiding geven tot ongelijke concurrentievoorwaarden. Het Europese Hof van Justitie heeft zich over de interpretatie van het Belgische KB betreffende de reclame voor voedingsmiddelen uitgesproken. Het arrest stelt dat een absoluut verbod om in de etikettering van voedingsmiddelen bepaalde vermeldingen (o.a. inzake vermagering) op te nemen te ver gaat (2).

Claimsverordening goedgekeurd

Om het vrije verkeer te vrijwaren drong een harmonisatie op Europees niveau zich op. Bovendien waren aanvullende specifieke wettelijke regels nodig voor het gebruik van voedings- en gezondheidsclaims op voedingsmiddelen die als dusdanig aan de consument worden geleverd. Reeds in de jaren negentig werden hiervoor voorstellen op tafel gelegd. Het heeft echter tot 2006 geduurd alvorens de Europese instellingen na lange en moeilijke debatten tot een akkoord zijn gekomen. De verordening 1924/2006 betreffende voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen werd uiteindelijk in januari 2007 in het Publicatieblad gepubliceerd en is sinds 1 juli 2007 van toepassing in alle lidstaten (3). Daarmee is echter nog niet alles geregeld. De concrete implementatie van de verordening vergt nog heel wat inspanningen. Er moet bijvoorbeeld nog een lijst van algemeen aanvaarde gezondheidsclaims worden opgesteld en een definitie voor voedingsprofielen worden uitgewerkt en goedgekeurd. Er moeten ook nog gezondheidsclaims worden geëvalueerd en goedgekeurd met betrekking tot ziekterisicobeperking enerzijds en de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen anderzijds.

Een verordening met een breed toepassingsveld

Alle voedings- en gezondheidsclaims die in commerciële mededelingen worden gebruikt, vallen onder het toepassingsgebied van de claimsverordening. Dit geldt dus ook voor illustraties, grafische voorstellingen en symbolen, handelsmerken en merknamen en voor generieke reclame voor voedingsmiddelen en reclamecampagnes die geheel of gedeeltelijk door de overheid worden gefinancierd.

De verordening is niet van toepassing op voedings- en gezondheidsclaims in niet-commerciële mededelingen, bijvoorbeeld dieetvoorschriften of adviezen van gezondheidsorganisaties, informatie in de media en in wetenschappelijke publicaties.

Voedingsprofielen en claims

Volgens de wetgever zou het gebruik van claims op voedingsmiddelen bij de consument de indruk kunnen wekken dat voedingsmiddelen die een claim dragen beter scoren op nutritioneel vlak of op gezondheidsvlak dan andere vergelijkbare producten die geen claim dragen. Om dit tegen te gaan en te vermijden dat consumenten

worden misleid, hebben de Europese instellingen en de lidstaten beslist om een aantal beperkingen vast te leggen. De aanwezigheid of afwezigheid van bepaalde nutriënten of andere stoffen in een levensmiddel (het voedingsprofiel of nutritioneel profiel) is volgens de wetgever een geschikt criterium om te bepalen of het levensmiddel al dan niet een claim mag dragen. Een voedingsproduct zal dus aan bepaalde nutritionele eisen moeten voldoen vooraleer het mag uitpakken met een bepaalde claim. Bij de keuze van de parameters moet rekening worden gehouden met de relevantie ervan voor de gezondheid van de Europese bevolking. Zowel nutriënten die in het algemeen nog in overmaat worden gebruikt (bv. verzadigde vetzuren, zout) als nutriënten waarvan de inname nog inadequaat is (bv. vezels) kunnen in overweging worden genomen. Men hoopt met het systeem van voedingsprofielen bovendien de voedingsindustrie aan te moedigen om de nutritionele eigenschappen van hun producten verder te verbeteren waardoor de consument gemakkelijker kan kiezen voor een gezonde en evenwichtig samengestelde voeding.

Alle voedings- en gezondheidsclaims die in commerciële mededelingen worden gebruikt, vallen onder het toepassingsgebied van de claimsverordening.

De Europese Commissie en de lidstaten moeten het concept van voedingsprofielen, met inbegrip van de uitzonderingen, vastleggen op uiterlijk 19 januari 2009. Het concept moet gebaseerd zijn op algemeen aanvaarde wetenschappelijke bewijzen voor de relatie tussen voeding en gezondheid. Hierover werd EFSA (European Food Safety Authority) geraadpleegd. Na consultaties met wetenschappelijke experts, lidstaten en stakeholders heeft EFSA haar advies in januari 2008 bekendgemaakt (4). Hierin geeft zij een overzicht van de voor- en de nadelen van verschillende mogelijke benaderingen voor voedingsprofielen zonder zelf een duidelijke voorkeur uit te spreken. EFSA geeft wel enkele algemene principes mee, bijvoorbeeld welke nutriënten in rekening kunnen worden genomen op basis van hun rol in de voeding. EFSA adviseert om het systeem niet te complex te maken door het totale aantal nutriënten dat in het profileringsstelsel wordt opgenomen beperkt te houden. Verder stelt EFSA dat het moeilijk is om op Europees niveau voedingsprofielen vast te leggen gezien de productsamenstelling, de voedingsgewoonten en de voedingsaanbevelingen sterk kunnen verschillen tussen de verschillende lidstaten. EFSA pleit ten slotte voor transparante procedures voor de beoordeling door experts om afwijkende evaluaties te vermijden. De politieke beslissing over welk systeem van voedingsprofielen zal worden toegepast, ligt uiteindelijk bij de Europese Commissie en de lidstaten.

Lijst van toegelaten voedingsclaims

Alleen nutritionele claims of voedingsclaims die zijn opgenomen in de Europese lijst van toegelaten voedings-

Algemene beginselen van claims

Wat bedoelt men met een “claim”?

Een claim is elke boodschap of aanduiding die niet wettelijk verplicht is en waarmee gesteld, de indruk gewekt of geïmpliceerd wordt dat een levensmiddel bepaalde eigenschappen heeft.

Wat bedoelt men met een “voedingsclaim of nutritionele claim”?

Een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat een levensmiddel bepaalde heilzame nutritionele eigenschappen heeft dankzij de energie (caloriewaarde), de nutriënten of andere stoffen die het betreffende levensmiddel al dan niet of in een aangepaste hoeveelheid aanbrengt (bv. “bron van vezels”, “vetarm”).

Wat bedoelt men met een “gezondheidsclaim”?

Een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat er een verband bestaat tussen een levensmiddelengroep, een levensmiddel of een bestanddeel ervan en de gezondheid (bv. “draagt bij tot een goede bloeddruk”).

Gezondheidsclaim betreffende “vermindering van ziekterisico”

Een gezondheidsclaim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat de consumptie van een levensmiddelengroep, een levensmiddel of een bestanddeel ervan de risicofactor voor de ontwikkeling van een ziekte bij de mens significant vermindert (bv. “verlaagt het cholesterolge-

halte”, “verlaagt de bloeddruk”). Dergelijke claims waren tot nu toe niet toegestaan.

Een voedingsproduct zal aan bepaalde nutritionele eisen moeten voldoen vooraleer het mag uitpakken met een bepaalde claim.

Gezondheidsclaims die verwijzen naar de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen

(bv. “calcium is goed voor de groei van kinderen”)

De term “kinderen” is niet gedefinieerd in de claimsverordening. De Commissie en de meerderheid van de lidstaten, waaronder België, vermelden dat het gaat om de periode tot het einde van de groei. Als indicatieve leeftijd wordt de maximumleeftijd van 18 jaar genomen.

Wat is niet toegestaan?

Voedings- en gezondheidsclaims mogen niet

- onjuist, dubbelzinnig of misleidend zijn;
- leiden tot twijfels met betrekking tot de veiligheid en/of de geschiktheid van andere levensmiddelen;

- de excessieve consumptie van een levensmiddel stimuleren;
- stellen, suggereren of impliceren dat een evenwichtige, gevarieerde voeding in het algemeen geen toereikende hoeveelheden voedingsstoffen kan bieden;
- door middel van tekst of illustraties, grafische afbeeldingen of symbolen zinspelen op veranderingen in lichaamsfuncties die de consument vrees kunnen inboezemen of op diens vrees kunnen inspelen.

Dranken die meer dan 1,2 volumepercent alcohol bevatten (bv. bier, wijn, sterkedranken) mogen geen gezondheidsclaims maken.

Bepaalde claims zijn sowieso verboden:

- claims die de indruk wekken dat het niet nuttigen van het levensmiddel de gezondheid kan schaden;
- claims die zinspelen op de snelheid of de mate van gewichtsverlies;
- claims die verwijzen naar aanbevelingen van individuele artsen of beroepsbeoefenaars op het gebied van de volksgezondheid.

Wat is verplicht?

De nutriënten of andere stoffen waarop de claims betrekking hebben

- moeten een bewezen heilzaam nutritioneel of fysiologisch effect hebben. De bewijzen moeten worden afgewogen rekening houdend met alle beschikbare wetenschappelijke gegevens;
- moeten in het eindproduct in een significante hoeveelheid aanwezig zijn en in een vorm die door het lichaam kan worden gebruikt, de biobeschikbaarheid is dus belangrijk;
- moeten in een significante hoeveelheid worden aangebracht door een hoeveelheid van het product die de consument redelijkerwijs gebruikt. Voedingsmiddelen waarvan de consument elke dag bijvoorbeeld drie kilogram zou moeten eten om effect te hebben, mogen dus geen claim gebruiken.

Verwijzingen naar algemene, niet-specifieke voordelen van nutriënten, andere stoffen of voedingsmiddelen voor de algemene gezondheid of voor het welzijn op het gebied van gezondheid moeten gepaard gaan met een specifieke gezondheidsclaim. Bijvoorbeeld, de claim “draagt bij tot uw welzijn” moet samengaan met een specifieke gezondheidsclaim zoals “bevordert de darmwerking”.

claims mogen worden gebruikt (3). Deze lijst bevat een twintigtal voedingsclaims vergezeld van specifieke gebruiksvoorwaarden. Bovendien zal in sommige gevallen ook rekening moeten worden gehouden met de voedingsprofielen. De precieze interpretatie van de verordening op dit vlak is nog niet bekend. De discussies tussen de Commissie en de lidstaten ter zake zijn nog volop aan de gang.

Enkele voorbeelden van toegelaten voedingsclaims en hun gebruiksvoorwaarden:

- “Bron van vezels”: alleen toegestaan als het vezelgehalte van het levensmiddel minimaal 3 g per 100 g of 1,5 g per 100 kcal bedraagt.
- “Eiwitrijk”: alleen toegestaan als minimaal 20 % van de energetische waarde van het levensmiddel wordt aangebracht door eiwitten.
- “Vetarm”: alleen toegestaan als het vetgehalte van het levensmiddel maximaal 3 g per 100 g vaste stof of 1,5 g per 100 ml vloeibare stof bedraagt (1,8 g per 100 ml voor halfvolle melk).
- “Verlaagd gehalte aan natrium”: alleen toegestaan als het natriumgehalte van het levensmiddel minimaal 25 % lager is dan het natriumgehalte van een vergelijkbaar product.

De manier waarop de voedingsclaim wordt geformuleerd mag afwijken van de lijst op voorwaarde dat de betekenis voor de consument dezelfde is. De voedingsclaim “vetarm” mag bijvoorbeeld worden vervangen door “bevat weinig vet” als het betreffende levensmiddel bovendien aan de gebruiksvoorwaarden van de voedingsclaim “vetarm” voldoet.

Dranken met een alcoholgehalte van meer dan 1,2 volumeprocent mogen alleen een voedingsclaim maken die verwijst naar een laag of verlaagd alcoholgehalte of een verlaagde energetische waarde.

Voedingsclaims zoals lactosevrij of glutenvrij, bedoeld voor een groep consumenten met een specifieke aandoening, vallen onder de wetgeving voor producten voor bijzondere voeding.

Vergelijkende voedingsclaims

De Europese wetgeving voorziet de mogelijkheid om vergelijkende voedingsclaims te gebruiken. Op dit ogenblik zijn de enige toegestane vergelijkende claims “verlaagde energetische waarde”, “verhoogd gehalte aan (naam van het nutriënt)”, “verlaagd gehalte aan (naam van het nutriënt)” en “light”.

Vergelijkende voedingsclaims zijn slechts toegestaan indien:

- het over levensmiddelen uit dezelfde categorie gaat; vruchtensap dat verrijkt is met calcium mag bijvoorbeeld niet worden vergeleken met een zuivelproduct;
- het verschil in hoeveelheid van een nutriënt en/of van de energetische waarde vermeld is, bijvoorbeeld “- 30 % kcal”;
- de vergelijking betrekking heeft op dezelfde hoeveelheid van het voedingsproduct;

- men met levensmiddelen van andere merken vergelijkt. Hiermee wil de Europese Commissie vermijden dat een bedrijf bijvoorbeeld meer zout toevoegt aan product A en vervolgens een vergelijkbaar product B op de markt brengt waarvan het zoutgehalte 25 % lager is dan dat van product A maar niet van dat van andere merkproducten uit dezelfde categorie.

Gezondheidsclaims

Op termijn zal er een Europese lijst beschikbaar zijn met toegelaten gezondheidsclaims. De procedure om een gezondheidsclaim al dan niet in deze lijst op te nemen, verschilt naargelang het type gezondheidsclaim (figuur 1). Er wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds algemeen aanvaarde gezondheidsclaims (artikel 13) en anderzijds gezondheidsclaims betreffende vermindering van ziekterisico en gezondheidsclaims die verwijzen naar de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen (artikel 14).

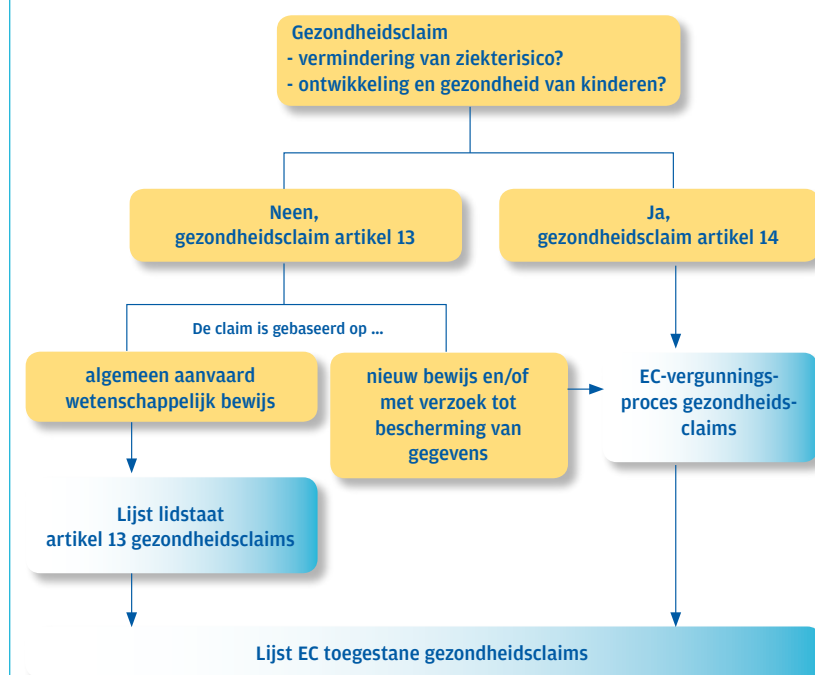
Algemeen aanvaarde gezondheidsclaims (artikel 13)

Deze gezondheidsclaims beschrijven of verwijzen naar

- de rol van een nutriënt of een andere stof bij de groei, de ontwikkeling en de functies van het lichaam;
- psychologische functies of gedragsfuncties;
- vermagering, gewichtscontrole, een toegenomen gevoel van verzadiging of een vermindering van de beschikbare energie uit de voeding.

FIGUUR 1

Vergunningsproces van gezondheidsclaims onder de nieuwe EC-reglementering.

Zij steunen op algemeen aanvaarde wetenschappelijke bewijzen en worden verondersteld goed begrepen te worden door de gemiddelde consument. De nationale autoriteiten hebben wetenschappelijk gefundeerde generieke functionele gezondheidsclaims opgesteld en voor 31 januari 2008 aan de Commissie overgemaakt. De voedingsindustrie heeft op voorhand haar bijdrage aan de lidstaten geleverd. De Commissie heeft alle aangereikte informatie van de lidstaten gecompileerd en gescreend en deze lijst vervolgens aan EFSA bezorgd. EFSA kijkt na of de wetenschappelijke basis al dan niet met de ingediende gezondheidsclaims overeenstemt. De Europese Commissie, bijgestaan door de lidstaten, zal ten laatste op 31 januari 2010 beslissen over de lijst met toegelaten gezondheidsclaims.

Aangezien de wetenschap continu evolueert (nieuwe studies, nieuwe inzichten, nieuwe publicaties), moest ook een procedure worden voorzien voor gezondheidsclaims gebaseerd op nieuwe wetenschappelijke bewijzen. Dergelijke aanvragen zijn mogelijk sinds 1 februari 2008. Het vergunningsproces volgt een gelijkaardige procedure als deze voor gezondheidsclaims die vallen onder artikel 14. Idem dito voor gezondheidsclaims met een verzoek om bescherming van door eigendomsrechten beschermde gegevens.

Gezondheidsclaims betreffende vermindering van ziekterisico en gezondheidsclaims die verwijzen naar de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen (artikel 14)

In het kader van het vergunningsproces van een dergelijke gezondheidsclaim moet een wetenschappelijk gefundeerd dossier worden ingediend bij de bevoegde instantie in de betreffende lidstaat (België: Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu). Deze informatie wordt vervolgens doorgegeven aan EFSA die de Commissie en de andere lidstaten op de hoogte brengt. EFSA evalueert het dossier en deelt haar aanbevelingen mee aan de Commissie en de lidstaten die ten slotte samen beslissen of de gezondheidsclaim al dan niet aan de lijst van toegestane gezondheidsclaims wordt toegevoegd.

Voedingswaarde-etikettering

Op levensmiddelen met voedings- en gezondheidsclaims is de voedingswaarde-etikettering verplicht (5).

Indien een voedingsclaim verwijst naar energie, eiwitten, koolhydraten en/of vetten, is minstens de zogenaamde “type 1-etikettering” verplicht: energiewaarde, eiwitten, vetten en koolhydraten. In geval van bijna alle andere voedingsclaims geldt de zogenaamde “type 2-etikettering”: energiewaarde, eiwitten, vetten, verzadigde vetzuren, koolhydraten, suikers, voedingsvezels en natrium. Voedingsmiddelen die een gezondheidsclaim dragen, vallen onder de “type 2-etikettering”. Daarnaast moeten een aantal bijkomende gegevens worden vermeld. Het etiket moet onder meer wijzen op het belang van een gevarieerde, evenwichtige voeding en een gezonde levensstijl,

de benodigde hoeveelheid van het levensmiddel en het vereiste consumptiepatroon aangeven om het geclaimde heilzame effect te bereiken.

Grijze zones

Op 1 juli 2007 werd de Europese wetgeving over voedings- en gezondheidsclaims van kracht. Daarmee was echter niet alles in één keer geregeld en duidelijk. Er bleken nog talrijke grijze zones. Een aantal zijn intussen uitgeklaard en verduidelijkt in een Europees “Guidance document” waarvan de eerste versie eind december 2007 werd gepubliceerd (6). Hierin werden onder meer de volgende afspraken gemaakt. Als de claim verwijst naar een functie van een nutriënt of een andere stof, dan betreft het een gezondheidsclaim, bijvoorbeeld “bevat antioxidanten”, “bevat probiotica”, “bevat prebiotica”, “bevat prebiotische vezels”, “bevat probiotische vezels”. Als een claim zich beperkt tot de naam van het nutriënt of een andere stof, zonder deze te linken aan een functie, dan betreft het een voedingsclaim, bijvoorbeeld “bevat lycopene”, “bevat (naam van een bacterie)”, “bevat inuline”, “bevat luteïne”.

Overgangsmaatregelen

In de claimsverordening zijn verscheidene overgangsmaatregelen voorzien. Voedingsmiddelen die op de markt waren voor het van kracht worden van deze nieuwe Europese wetgeving (dus voor 1 juli 2007) en niet aan de nieuwe regels voldoen, mogen worden verkocht tot op hun vervaldag en uiterlijk tot 31 juli 2009. Producten die niet stroken met het systeem van voedingsprofielen waarover in januari 2009 wordt beslist, mogen worden verkocht tot 24 maanden na de aanneming van het voedingsprofielenmodel. Handelsmerken of merknamen op voedingsproducten die bestonden voor 1 januari 2005 en niet aan de verordening voldoen, mogen worden gebruikt tot en met 19 januari 2022. Daarna moeten zij worden aangepast conform de wetgeving.

De bedoeling van deze overgangsmaatregelen is de voedingsbedrijven voldoende tijd te geven om hun communicatie (bv. etiketten, internetsites, informatiebrochures en reclames) aan te passen overeenkomstig de nieuwe Europese wetgeving. De situatie verandert dus niet van de ene op de andere dag. In de winkels zullen zich tijdens een bepaalde periode zowel verpakkingen bevinden die reeds conform de wetgeving zijn als andere die nog niet zijn aangepast.

Besluit

Het gebruik van voedings- en gezondheidsclaims is eindelijk wettelijk geregeld op Europees niveau. Er is de komende maanden en jaren echter nog veel werk aan de winkel betreffende de interpretatie en de implementatie van de verordening. De beslissing over het systeem van voedingsprofielen is gepland voor 19 januari 2009 en de lijst met de algemeen aanvaarde en toegestane gezondheidsclaims moet ten laatste in januari 2010 worden gepubliceerd. Het dossier is dus nog volop in evolutie.

- LITERATUUR**
1. Koninklijk Besluit (KB) van 17 april 1980 betreffende de reclame voor voedingsmiddelen
 2. Zaak C-239/02 - Judgement of the Court of 15:07/2004
 3. Verordening (EG) Nr. 1924/2006 van het Europese parlement en de raad van 20 december 2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen - Publicatieblad L 12/3 van 18.01.2007 - http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/index_en.htm - “geconsolideerde versie” 2006R1924-NL-04.03.2008-001.001-1
 4. Advies van het EFSA over nutritionele profielen - http://www.efsa.eu.int/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178689506673.htm
 5. Richtlijn 2000/13/EG van het Europese parlement en de raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame - Publicatieblad L 109/29 van 06.05.2000 - “geconsolideerde versie” 2000L0013 -NL-29.11.2007-005.001
 6. Guidance on the implementation of Regulation (EC) N° 1924/2006 - http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/claims/index_en.htm